

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES I SIGLES

Referències bibliogràfiques

ABADIA DE MONTSERRAT 1998. *Montserrat al llindar del tercer mil·lenni*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

ABARQUERO, F. 2006. *Evaluación de reducción de amenazas del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. Tesina de màster de Medi Ambient i Geografia. Universitat de Girona. [Document inèdit].

ABELLÓ, J. 2001. *Les muntanyes de Cardó*. <<http://www.terra.es/personal3/galobu/cardo.htm>>

AFONSO, I. 1998. Treballs de base de l'espai del PEIN de Filià. Document intern del DMAH i de la Facultat de Ciències de la UAB.

AGENCIA CATALANA DE L'AIGUA 2006. Document Impress per a la Directiva Marc de l'Aigua. <http://mediambient.gencat.net/aca/documents/es/directiva_marc/capitol4_subcapitol4_4d.pdf>

AGÈNCIA EUROPEA DEL MEDI AMBIENT 1999. *Environment in the European Union at the turn of the century*. Environmental Issue Report, 2 <<http://reports.eea.europa.eu/92-9157-202-0/en>>

ALBA, J. 2001. Cambio socioeconómico asociado al Parque Natural de Somiedo. A: *Manual para agentes de desarrollo rural: ideas y propuestas para moverse entre la conservación del patrimonio y el desarrollo local*. (J.M. Izquierdo. Ed.) Madrid: Mundi-Prensa.

ALBAREDA, A.M. 1977. *Història de Montserrat*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

ARAGONÉS, E. & MALLARACH, J.M. 1988. El patrimoni geològic. A: *Natura, ús o abús. Llibre Blanc de la gestió de la natura als Països Catalans* (R. Folch, Ed.) p. 291-292.

ARBAT, S.; RIGAU, E. & SOLÉ, L. 1991. *Carícia de volcà*. Ajuntaments de Bescanó i de Vilobí d'Onyar.

ASENSIO, N.; CORTINA, A. & PIETX, J. 2002. *Opcions per a la custòdia del territori en finques privades. Guia pràctica per a la propietat*. Xarxa de Custòdia del Territori. Fundació Territori i Paisatge.

ASSEMBLEA D'ENTITATS ECOLOGISTES DE CATALUNYA 2002. El medi ambient a Catalunya 10 anys després de Rio.

BARRIENTOS, J.A. (Ed.) 1995. *El patrimoni biològic del Montseny*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Servei de Parcs Naturals.

BASORA, X. & SABATÉ, X. 2004. *La custòdia del territori a les Gavarres*. La Bisbal d'Empordà: Consorci de les Gavarres.

BENNET, G. 1991. *Towards an European Ecological Network*. EECONET.

BLÀZQUEZ, M. 1995. Els usos recreatius i turístics dels espais naturals protegits. Anàlisi de les àrees d'ús recreatiu intensiu al medi natural de Mallorca. Avançament de primers resultats. A: *II Simposium d'espais naturals en àrees metropolitanes i periurbanes*. Parc de Collserola, Barcelona.

CAMPILLO, X. & FONT, X. 2004. *Avaluació de la sostenibilitat del turisme a l'Alt Pirineu i Aran*. Barcelona: Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible.

CARCELLER, X. (Dir.) et al. 2007. *Pla especial de protecció del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. Direcció General de Medi Natural, Departament de Medi Ambient i Habitatge, Generalitat de Catalunya. Barcelona.

CARCELLER, X. 2000. Territori, espais naturals i biodiversitat. A: *Parcs naturals, més enllà dels límits*. Generalitat de Catalunya (Ed.). p.120-131.

CARPINTERO, J. 2005. El metabolismo de la economía española: Recursos naturales y huella ecológica 1995-2000. Fundación César Manrique.

CARRILLO, E. & AFONSO, I. 1998. La vegetació de la capçalera de la vall de Filà. A: *IV Jornades de Recerca al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca. Lleida. p. 23-27.

CASTELL, C. 2000. Establiment i desenvolupament de programes de seguiment ecològic als espais naturals protegits gestionats per la Diputació de Barcelona. A: *La investigación y el seguimiento en los espacios naturales protegidos del siglo XXI*. (Castell, C.; Hernández, J. & Melero, J. Coords.) Monografies del Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. Diputació de Barcelona. Barcelona.

CIFUENTES, M. & IZURRIETA, A. 1999. *Evaluation of Protected Areas Management Effectiveness: Analysis and Procedures and Outline for a Manual. Paper prepared for IUCN Management Effectiveness Task Force Meeting*. The Broads Authority. UK.

CONESA, J.A. 1993. *Plantas vasculares del cuadrat UTM 31TBF99 Sarroca de Segrià (Utxesa-Secà)*. ORCA: Catàlegs locals, 5. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

CONESA, J.A.; MAYORAL, A.; PEDROL, J. & RECASENS, J. 1994. *El paisatge vegetal dels espais d'interès natural de Lleida: àrea meridional*. Institut d'Estudis Ilerdencs, p. 64 -67.

CONFÉDÉRATION DES RÉSERVES NATURELLES CATALANES 2002. *Observatoire du patrimoine naturel*. Rapport de synthèse. Version 1. Cédérom documentaire.

CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DE CATALUNYA 2003. *Informe sobre l'evolució de l'estat del medi ambient de Catalunya (aire, aigües continentals i residus)* <http://www.cat-sostenible.org/estat_ma.htm>

CONSELL ASSESSOR PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DE CATALUNYA 2003. *Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya*. <<http://www.cat-sostenible.org/canviclimatic.htm>>

CONSELL D'EUROPA 2003. *Integration of Biodiversity into Sectoral Policies*. Questions and Answers, 7.

CONSELL D'EUROPA 1996. Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy (Sofia, Bulgaria, 23-25 October 1995). *Nature & Environment*, 74. Council of Europa Press. <http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/Policies/Biodiversity/SN74_en.pdf>

CONSELL DE PROTECCIÓ DE LA NATURA 2003. *Memòria 2001-2002*. Departament de Medi Ambient.

COORDINADORA DE DEFENSA AMBIENTAL 1992. *Proyecto de seguimiento de la mortalidad de vertebrados en carreteras*.

COROMINES, J. 1980-1991. Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana. Editorial Curial.

CORRAU, J. 1999. *Strategy for the Monitoring of the Protected Areas Management in Central America*. PROARCA/CAPAS Regional Project. Guatemala.

DE CASTRO, R. 2000. *Voluntariado ambiental. Claves para la acción proambiental comunitaria*. Monografías de Educación Ambiental, 7, Societat Catalana d'Educació Ambiental i Societat Balear d'Educació Ambiental. Di7.

DE LUCIO, J.V.; LÓPEZ LILLO, A. & DÍAZ PINEDA, F. (Eds.) 1994. *Investigación y gestión en espacios naturales protegidos*. Centro de Investigación de Espacios Naturales Protegidos Fernando González Bernáldez. Departamento Interuniversitario de Ecología de Madrid. Agencia de Medio Ambiente, Comunidad de Madrid.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT 1999. *Informe sobre l'estat del medi ambient a Catalunya*. Documents dels Quaderns de Medi Ambient, 3.

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT 1999. *La restauració ambiental de les activitats extractives a Catalunya*. Quaderns de Medi Ambient, 1. <<http://www.gencat.net/mediamb/jpn/quadern1.htm>>

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT 2001. *Memòria d'actuació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa*.

DEPARTAMENT D'AGRICULTURA RAMADERIA I PESCA 2005. Estadístiques agràries i ramaderes. <<http://www.gencat.net/darp/dades.htm>> <<http://www.gencat.net/darp/c/dades/eag/doc/cavanc.pdf>>

DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I HABITATGE 2006. Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA). *DOGC Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 4735 / 6.10.2006.

DEVIS, J. .2000. *Flòrula i paisatge vegetal de les Serres del Turp, Odèn i Serra Seca (Pirineus catalans, Lleida)*. Tesi de llicenciatura. Facultat de Biologia, Universitat de Barcelona. [Document inèdit].

DUDLEY, N.; HOCKINGS, M. & STOLTON, S. 2003a. *Protected Areas Certification. Opportunity or Distraction?* An issues paper. IUCN. World Park Congress Durban, South Africa.

DUDLEY, N.; HOCKINGS, M. & STOLTON, S. 2003b. *Protection Assured. Guaranteeing the Effective Management on the World's Protected Areas – a Review of Options*. Background Paper for the World Commission on Protected Areas. IUCN.

ELCROME, D. & BAINES, J. 1999. *Steps to Success. Working with Residents and Neighbours to Develop and Implement Plans for Protected Areas*. Commission on Education and Communication, IUCN; European Committee. Suïssa.

EROSKI 1998. La atención al usuario debe mejorar en muchos parques naturales. *Consumer, la nueva revista Eroski*. 13: p.5-11.

EROSKI 2005. Los parques naturales mejoran en infraestructuras pero descienden en visitantes. *Consumer*. <http://www.consumer.es/web/es/medio_ambiente/2005/01/26/115751.php>

ESPUÑA, C. & GALLART, Q. 2004. *Estudi de l'estat i conservació del patrimoni monumental de l'Alta Garrotxa. Delegació de la Garrotxa – Ripollès*. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya.

EUROPARC-España 2002. *Plan de acción de los espacios naturales protegidos del Estado español*. (M, Múgica & Gómez-Limón, J. Coord.). Fundación F.G. Bernáldez, Madrid. <http://www.europarc-es.org/intranet/EUROPARC/publicado/publicaciones_Europarc-Espana/pla-naccion.pdf>

EUROPARC-España 2003. *Anuario EUROPARC-España del estado de los espacios naturales protegidos 2002*. Fundación Fernando González Bernáldez. Madrid.

EUROPARC-España 2005. *Procedimiento de asignación de las categorías de manejo UICN a los espacios naturales protegidos*. Oficina Técnica de EUROPARC-España <http://www.europarc.es/intranet/EUROPARC/publicado/publicaciones_Europarc-Espana/categorias_uicn.pdf>

EUROSITE 1999. *Eurosite Toolkit Management Planning (Chapter 4)*. Landbouw, Natuurbeheer en Visserij & English Nature.

EUROSITE 1999. *Manual de planificació de la gestió*. Versió catalana de la Fundació Territori i Paisatge, 2001.

FALGARONA, J. 2003. *ISO certification at Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa (Catalonia-Spain)*. Comunicació inèdita presentada al V Congrés Mundial d'Espais Naturals Protegits. Durban, Sud-àfrica.

FELIU, A. (Ed.) 2006. Catalunya 2005: Informe sobre medi ambient i desenvolupament sostenible. Fundació Fòrum Ambiental; Generalitat de Catalunya <http://mediambient.gencat.net/cat/ciudadans/informacio_ambiental/estat_del_medi/Catalunya2005Informesobremediambientidesenvolupamentsostenible.jsp>

FOLCH, R. (Coord.) 1976 (1a ed.), 1988 (2a ed.). *Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans. Natura, ús o abús*. Institució Catalana d'Història Natural. Editorial Barcino. Barcelona.

GASSOL, V. 1928. *La Dolorosa: poema dramàtic en tres actes*. Edicions de l'Arc de Barà.

GENERALITAT DE CATALUNYA, Departament de Medi Ambient 1994-2001. *Memòria del Consell de Protecció de la Natura (períodes 1994-95, 1996-97, 1998-99, 2000-01)*. <http://mediambient.gencat.net/cat/el_medi/cpn/inici.jsp?ComponentID=10393&SourcePageID=44412#1>

GERMAIN, J. 1998. Desenvolupament del PEIN en el marc de la política de conservació del medi natural i de l'ordenació del territori. A: *El PEIN, cinc anys després: balanç i perspectives* (Pintó, J. & Vila, J., Eds.) Universitat de Girona. Càtedra de Geografia i Pensament Territorial. Diversitas, 4. Girona. p. 41-50.

GERMAIN, J. [cur.] 2004. *Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà*. Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural, 14. Barcelona.

GERMAIN, J. & CAMPOS, M. 2002. *Auditoria operativa del Pla especial de protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. Junta de Protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa. [Informe inèdit de la ICHN].

GÓMEZ-LIMÓN, J.; MÚGICA, M.; MUÑOZ, C. & DE LUCIO, J.V. 1995. *Áreas recreativas en la Comunidad de Madrid. Afluencia de visitantes e impactos ambientales*. Serie Documentos, 14. Centro de Investigación Fernando González Bernáldez. Madrid.

GONZÁLEZ, R. (Coord.) 2000. *Processos participatius en la gestió d'espais naturals*. Finestra Oberta, 17. Fundació Jaume Bofill. Barcelona.

GRAEFE, A.R. et al. 1990. *Visitor Impact Management. The Planning Framework*. Vol 2. National Parks and Conservation Association. Washington, D.C.

HEINONEN, M. (Ed.) et al. 2007. *State of the Parks in Finland. Finnish Protected Areas and their Management from 2000 to 2005*. Nature Protection Publications of Metsähallitus Series A 170.

HERRERO, C. 2006. *Informe sobre Reservas de Biosfera españolas*. Ministerio de Medio Ambiente. Informe inèdit.

HOCKINGS, M.; STOLTON, S. & DUDLEY, N. 2000. Evaluating Effectiveness: A Framework for Assessing Management Effectiveness of Protected Areas. *Best Practice Protected Area Guidelines Series*, 6. UICN. Gland.

HOCKINGS, M.; STOLTON, S. & DUDLEY, N. 2002. *Evaluación de la efectividad. Resumen para los directores de parques y formuladores de la política de áreas protegidas*. WWF & UICN. <<http://www.iucn.org/themes/wcpa/wpc2003/pdfs/publications/evaluatingeffectivenessspan.pdf>>

HOCKINGS, M.; STOLTON, S. & DUDLEY, N. 2004. Com s'ha d'avaluar l'efectivitat? Pautes per al disseny de polítiques i la gestió d'espais naturals protegits. A: *El PEIN deu anys després: balanç i perspectives* (Mallarach, J.M. et al., Eds.) Diversitas, 50. Institució Catalana d'Història Natural i Universitat de Girona. p. 29-39.

HOCKINGS, M.; STOLTON, S.; LEVERINGTON, F.; DUDLEY, N. & COURRAU, J. 2006. *Evaluating Effectiveness: A Framework for Assessing Management Effectiveness of Protected Areas. 2nd Edition*. Best Practice Protected Area Guidelines Series, 14. UICN Gland. <<http://www.iucn.org/dbtw-wpd/edocs/PAG-014.pdf>>

IBAÑEZ, C.; PRAT, N. & CANICIO, A. 1996. Changes in the Hydrology and Sediment Transport Produced by Large Dams on the Lower Ebro River and its Estuary. *Regulated Rivers*, 12: 51-62.

INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL 1998. *Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la divesitat biològica*. Documents de base consultables a: <<http://ichn.iec.cat/EstrategiaCatalana/inici.htm>>

JUNTA DE PROTECCIÓ DEL PARC NATURAL DE LA ZONA VOLCÀNICA DE LA GARROTXA 1991. *Informe intern sobre la conservació de les àrees de reserva establertes per la Llei 2/1982 de protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. Generalitat de Catalunya. Informe inèdit.

JUNTA DE PROTECCIÓ DEL PARC NATURAL DE LA ZONA VOLCÀNICA DE LA GARROTXA 2002. *Memòria d'actuació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa*. Departament de Medi Ambient.

KELEMEN, J.; HENDRIKS, J.; MASSEY, M. & WARNER, P. 1996. Valoració sobre la conservació d'espais per a àrees naturals i seminaturals protegides i gestionades. A: *Manual de planificació Eurosite*. Fundació Territori i Paisatge.

KUSS, F.R. et al. 1990. *Visitor Impact Management. A Review of Research*. National Parks and Conservation Association. Washington, D.C.

LLADONOSA, J. 2004. *Ulldemolins. Història, costums i tradicions*. Fundació Roger de Belfort, Cornudella de Montsant.

LLEBOT, J.E. & SÁNCHEZ, J.J. (Dir.) et al. 2005. *Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya. Resum executiu*. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, Generalitat de Catalunya

LLUVICH, E. & ORTEGA, M. 2004. *Els nous rurals del Pallars Sobirà*. Departament de la Presidència. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

LOCKWOOD, M. 2006. *Els odonats del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa II Seminari sobre patrimoni natural de la comarca de la Garrotxa*. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. <<http://130.206.88.24/ichngarrotxa/fotos/DocumentaciollSeminari2006.pdf>>

MALLARACH, J.M. 1996. La gestió del patrimoni geològic. El cas de la Garrotxa. *Revista de Girona*, 174: 91-93.

MALLARACH, J. M. 1998. Un esbós d'avaluació comprensiva del Pla d'espais d'interès natural de Catalunya. A: *El PEIN, cinc anys després: balanç i perspectives*. (Pintó, J. & Vila J., Eds.) Diversitas, 4. Universitat de Girona. Càtedra de Geografia i Pensament Territorial. Girona. p. 51-66.

MALLARACH, J.M. 1998. El vulcanisme com a patrimoni natural. A: *El vulcanisme prehistòric de Catalunya*. Diputació de Girona. p. 230-239.

MALLARACH, J.M. 1998. Els espais naturals protegits. A: GERMAIN, J. (Coord.) *Estudis de base de l'Estratègia catalana de conservació i ús sostenible de la diversitat biològica*. Institució Catalana d'Història Natural. [Document inèdit].

MALLARACH, J.M. 1999. *Criteris i mètodes d'avaluació del patrimoni natural*. Col·lecció Quaderns de Documents de Medi Ambient, 2. Departament de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya, Barcelona.

MALLARACH, J.M. 2000. Els espais naturals a Catalunya i els nous paradigmes de la conservació. A: *Parcs naturals, més enllà dels límits*. Generalitat de Catalunya (Ed.), p. 74-89.

MALLARACH, J.M. 2003. Taller participatiu: directrius per a la gestió de l'ús públic a l'Alta Garrotxa. Conclusions. A: *II Jornades de l'Alta Garrotxa. L'ús públic*. Udegé, 11. Universitat de Girona. p.77-84.

MALLARACH, J.M. 2006. Evaluación del Plan de acción para los espacios naturales protegidos (2002-2005). A: *ESPARC 2006. Actas del XII Congreso de Europarc-España* (Múgica, M.; Gómez-Limón, J. & Puertas, J. Coord.) Fundación Fernando González Bernáldez, Madrid. p. 69-97.

MALLARACH, J.M. 2006. Evaluation of the Protected Area System of Catalonia, Spain. Case Study III. A: *Evaluating Effectiveness. A Framework for Assessing Management Effectiveness of Protected Areas*. (Hockings, M.; Stolton, S.; Leverington, F.; Dudley N. & Correau, J. Eds.) 2nd edition. IUCN Gland, Suïssa; Regne Unit. p.63-66.

MALLARACH, J.M. 2007. De Durban a Montserrat. Reflexions sobre els valors intangibles dels espais naturals protegits. *Serra d'Or*, 568: 22-25.

MALLARACH, J.M. & GERMAIN, J. (Eds.) 2006. *Bases per a les directrius de connectivitat ecològica de Catalunya*. Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient i Habitatge. Barcelona.

MALLARACH, J.M.; VILA, J. & VARGAS, D. (Eds.) 2004. *El PEIN, deu anys després: balanç i perspectives*. Diversitas, 50. Universitat de Girona. Càtedra de Geografia i Pensament Territorial. Girona.

MARGOLUIS, R. & SALAFSKY, N. 2001. *Is our Project Succeeding? A Guide to Threat Reduction Assessment for Conservation*. Biodiversity Support Program. WWF. WRI, US Aid, The Nature Conservancy. <<http://conserveonline.org/workspaces/patools/resources/threat/threatdocs/margoluissalafsky2001>>

MARGULES, C.R.; PRESSEY, R.L. & WILLIAMS, P.H. 2002. Representing Biodiversity: Data and Procedures for Identifying Priority Areas for Conservation. *Journal of Biosciences* 27 (4): 309-326.

MARTÍNEZ ALIER, J. 1999. *Introducció a l'economia ecològica*. Monografies de Medi Ambient, Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient. Editorial Rubes.

MAYOR, X. 2003. Concepte, mètode de determinació i aplicació de la connectivitat ecològica: una aproximació en base a l'espai protegit de la Serra de Collserola i altres estudis. A: *La connectivitat ecològica a Catalunya. Taller d'experts en connectivitat ecològica i paisatgística. Olot 19 i 20 de desembre de 2003*. (Mallarach J.M., Coord.) Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient de Girona [CD].

MAYOR, X.; QUINTANA, V. & BELMONTE, R. 2005. *Aproximació a la petjada ecològica de Catalunya*. Documents de Recerca, 7. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible.

MINISTERIO DE MEDIO AMBIENTE 2007. *Análisis preliminar de la huella ecológica en España. Informe de síntesis*. <http://www.fundacionbiodiversidad.info/huellaecologica/app/pdf/po-nencias/Analisis_Preliminar.pdf>

MIÑO SALINAS, A. et al. 1985. *Programes de seguiment ecològic en espais naturals protegits*. Monografies, 22. Servei de Parcs Naturals, Diputació de Barcelona.

MONTERRAT, J. et al. 2004. Catàleg de boscos madurs de l'Alta Garrotxa. Agrupació Naturalista de la Garrotxa, Fundació d'Estudis Superiors d'Olot i [Document inèdit. Resum assequible a la pàgina web de la Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. <http://130.206.88.24/ichngarrotxa/boscos_madurs.php>]

MÚGICA, M.; FERNÁNDEZ, P. & DE LUCIO, J.V. 1997. El estado de la planificación de los espacios naturales protegidos en el Estado español. A: *Actas del 3er Seminario de Espacios Naturales Protegidos Esparc'97*. Fundación Fernando González Bernáldez. Madrid. p.9-26.

MÚGICA, M.; FERNÁNDEZ SAÑUDO, P.; DE LUCIO, J.V. 1999. Efectos socioeconómicos de los Espacios Naturales Protegidos. Contribución al debate. A: *Actas del IV Congreso Europarc España. Implicaciones socioeconómicas derivadas de la declaración de espacios naturales protegidos*. (Música, M., Ed.) Sección del Estado Español de la Federación de Parques Naturales y Nacionales de Europa, EUROPARC-España.

MÚGICA, M.; GÓMEZ-LIMÓN, J. & DE LUCIO, J.V. 1999. *El estado de los espacios naturales protegidos en España*. Europarc-España.

NARVÁEZ, C. 2001. *El tracista fra Josep de la Concepció i l'arquitectura carmelitana a Catalunya*. Tesis doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona. <http://www.tesisenxarxa.net/TESIS_UAB/AVAILABLE/TDX-0123102-163915//cnc2de2.pdf>

OBSERVATORIO DE LA SOSTENIBILIDAD EN ESPAÑA 2006. *Sostenibilidad en España 2006*. Mundi-Prensa Libros.

ONU [ORGANITZACIÓ DE LES NACIONS UNIDES] 2005. Millennium Ecosystem Assessment. <<http://www.millenniumassessment.org.>>

PALUZIE, L. 2000. Els espais naturals. Evolució de les tipologies. Els parcs nacionals. A: *Parcs naturals, més enllà dels límits*. Generalitat de Catalunya. p 90-103.

PARRISH, J.D.; BRAUN, D.P. & UNNASCH, R.S. 2003. Are We Conserving What We Say We Are? Measuring Ecological Integrity within Protected Areas. *Bioscience*, 53 (9): 851-860.

PASCUAL, R. 2007. *Flora de la Serra del Montsant*. Parc Natural de la Serra del Montsant. Ed. Rafael Dalmau.

PEREA, E. 2006. *Montsant, cartografia literària de la Serra*. Ajuntament d'Ulldemolins.

PHILIPS, A. 2004. Turning Ideas on Their Head. The New Paradigm for Protected Areas. IUCN.

PINO, J. & RODÀ, F. 1999. L'ecologia del paisatge: un nou marc de treball per a la ciència de la conservació. A: *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 67: p. 5-20.

PINTÓ, J. & VILA, J. (Eds.) 1999. *El PEIN, cinc anys després: balanç i perspectives*. Col·lecció Diversitas, 4. Càtedra de Geografia i Pensament Territorial, Universitat de Girona, Girona.

PLANES, E. 2006. *Sustainability Assessment – The Case Study of the Natural Park of La Garrotxa Volcanic Zone, Catalonia*. Tesina de màster del Centre for Transdisciplinary Environmental Research, University of Stockholm. Document inèdit.

RIBA ARDERIU, O. & SERRA RAVENTÓS J. 1993. El delta de l'Ebre, una àrea geològica amenaçada. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 61: 117-134.

ROIG, J. 1989 *Sobre les ales de l'aurora. Antologia poètica d'Ulldemolins*. Ajuntament d'Ulldemolins.

ROIG, J. 1992 *Pinzellades de blavor. Antologia de versos populars i contemporanis*. Ajuntament d'Ulldemolins.

SABATÉ, X. 2001. *El rol de les entitats conservacionistes en l'adquisició i la gestió dels espais naturals*. Projecte de la llicenciatura de Ciències Ambientals. Universitat Autònoma de Barcelona. Document inèdit.

SABATÉ, X. 2002. *Evaluación del estado y la gestión del espacio de interés natural Tamarit-Punta de la Móra (Tarragona)*. Projecte d'investigació del curs de postgrau d'Especialista en Espais Naturals Protegits. Universidad Autónoma de Madrid; Universidad Complutense de Madrid, Universidad de Alcalá; Fundación Fernando González Bernáldez; EUROPARC-España. Document inèdit.

SALAFSKY, N. & MARGOLUIS, R. 2002. *Greater than the Sum of Their Parts. Designing Conservation and Development Programs to Maximize Results and Learning. A Practical Guide for Program Managers and Donors*. Biodiversity Support Program, WWF, The Nature Conservancy, WRI.

SANTOS CALAF, L. 2003. Turisme religiós. Montserrat, una destinació consolidada. *Estudis de turisme de Catalunya*, p.18-23 <http://www.mcrit.com/Montserrat/documents/tur_rel_12.pdf>

SERVEI DE PARCS NATURALS DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA 1995. *El Montseny i el futur. Estat i evolució dels sistemes naturals al Parc Natural del Montseny. Ecoauditoria 1977-1995*. Barcelona.

SHAFFER, C. 1994. Beyond Park Boundaries. A.: *Landscape Planning and Ecological Networks* (Cook, E.A. & Van Lier, H.N., Eds.) Elsevier. Amsterdam. p. 201-223.

SHEPHERD, A. 1998. *Sustainable Rural Development*. IUCN; Mac Millan-St. Martin Press.

SIERRA BRAVO, R. 1991. *Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios*. Madrid. Editorial Paraninfo.

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA 1998. *La práctica de la auditoría operativa en España*. Recopilación de Ponencias. Seminario de la Comisión de Formación de los Órganos de Control Externo.

STEDMAN, N. 1993. Conservation in National Parks. A: *Conservation in Progress* (Goldsmith, F.B.& Warren, A., Eds.) p. 209-239.

STOKKING, H; VAN AERT, L; MEIBERG, W. & KAKKENS, A. 2003. *L'avaluació de l'educació ambiental*. Monografies d'educació ambiental, 9. Societat Catalana d'Educació Ambiental i Societat Balear d'Educació Ambiental.

TERMES, F. 1999. *L'auditoria de performance*. Document 2. Sindicatura de Comptes de Catalunya.

TERRADES, J. 1976. Orientacions per a una gestió ecològica als Països Catalans. A: *Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans*. (R. Folch, Ed.) Barcino. Barcelona. p. 439-448.

TERRADES, J. 1988. Educació ambiental A: *Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans* (R. Folch, Ed.). Barcino. Barcelona. p. 541-547.

TERRADES, J. 1995. Plans de seguiment dels parcs naturals de la Diputació: avaluació crítica. A: *Programes de seguiment ecològic en espais naturals protegits*. Diputació de Barcelona, Servei de Parcs Naturals, Barcelona. p. 153-162.

THE NATURE CONSERVANCY 2000. *The Five-S Framework for Site Conservation. A Practitioner's Handbook for Site Conservation Planning and Measuring Conservation Success*. 2nd edition. <http://nature.org/submit/files/five_s_eng.pdf>

- TREASURY BOARD OF CANADA 1991. *Program Evaluation Methods: Measurement and Attribution of Program Results*. Program Evaluation Branch. Office of Comptroller General.
- UNIÓ INTERNACIONAL PER A LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA 1994. *Parks for Life: Action for Protected Areas in Europe*. IUCN. (Commission on National Parks and Protected Areas) Gland, Cambridge. [La versió castellana fou publicada l'any 1996]
- UNIÓ INTERNACIONAL PER A LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA 1994. *Directrices para las Categorías de Manejo de Áreas Protegidas*. IUCN Commission on National Parks and Protected Areas with the Assistance of the World Monitoring Centre. [Edició trilingüe castellana, francesa i anglesa.] IUCN Gland, Cambridge.
- UNIÓ INTERNACIONAL PER A LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA 2004. *The Durban Action Plan*. [V Congrés Mundial de Parcs, Durban 2003 (Sud-àfrica). Edició revisada] <<http://www.iucn.org/themes/wcpa/wpc2003/pdfs/outputs/wpc/durbanactionplan.p>>
- U.S. COUNCIL ON ENVIRONMENTAL QUALITY 1997. *Considering Cumulative Effects Under the National Environmental Policy Act*. Government Printing Office, Washington, D.C.
- U.S. GENERAL ACCOUNTING OFFICE 1994. *National Park Service. Activities Outside Park Borders Have Caused Damage to Resources and Will Likely Cause More*. GAO/RCED-94-59.
- U.S. GENERAL ACCOUNTING OFFICE 1998. *The Results Act. An Evaluator's Guide to Assessing Agency Annual Performance Plans*. GAO/GGD-10.1.20.
- U.S. NATIONAL PARKS SERVICE 1998a. *Park Planning. Director's Order 2*. May 27, 1998.
- U.S. NATIONAL PARKS SERVICE 1998b. *Planners' Sourcebook. Framework for NPS Park Planning and Decision Making*. <<http://www.nps.gov/planning/do2/page1.htm>>
- URTEAGA, L. 1987. *La Tierra esquilhada*. Serbal / CSISC.
- VENTURA, M. & SOLEY, F. 2002. *Memòries de camp de l'EIN Muntanyes de Begur*.
- VICENS, J. 2002. La gestión activa en los parques naturales, una asignatura pendiente. *Ecosistemas* 2002/2 <<http://www.aeet.org/ecosistemas/022/opinion3.htm>>
- VICENS, J. & BATISTE, M. 1999. *Sistema de calidad ISO 9002 aplicado a la gestión del Parque Natural de la Zona Volcánica de la Garrotxa*. Actas del 5º Congreso de EUROPARC-España: ESPARC'99. Fundación Fernando González Bernáldez. Madrid. p. 37-43.
- VILA, J. & VARGA, D. (Eds). 2006. *La futura llei de biodiversitat-patrimoni natural. Jornades de reflexió, participació i debat*. Departament de Medi Ambient i Habitatge, Universitat de Girona i Documenta Universitaria. Girona.
- WACKERNAGEL, M. & REESE, W. 1996. *Our Ecological Footprint*. The New Catalyst, Bioregional Series. Canada.
- WACKERNAGEL, M. & REESE W. 1999. Evaluating the Use of Natural Capital with the Ecological Footprint. Applications in Sweden and Subregions. *Ambio* 28 (7) Nov: 604-612. Royal Swedish Academy of Sciences.
- WILLIAMS, P.H. 1998. Key Sites for Conservation: Area Methods for Biodiversity. A: *Conservation in a Changing World* (Balmford, A. & Ginsberg, J.R., Eds.) Cambridge University Press. Cambridge. p. 211-249.

WWF [WORLD WILDLIFE FUND] 2003. *WWF's Rapid Assessment and Prioritization of Protected Area Management (RAPPAM) Methodology*. WWF. Gland <<http://assets.panda.org/downloads/rappam.pdf>>

WWF [WORLD WILDLIFE FUND] 2005. Europe (2005) *The Ecological Footprint*. Global Footprint Network.

XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI 2000. *Declaració de Montesquiu de custòdia del territori* <http://www.custodiaterritori.org/declaracio_montesquiu.pdf>

YOSHIOKA, C.; SIMPSON, S. & VIERDEN, R. 1993. Motivations for Outdoor Recreation Participation; A Cross-national Analysis of Taiwan, Japan and the United States. *Journal of Geographical Science*, 16: 75-85.

ZARAGOZA, E. 1993. *Els ermitans de Montserrat. Història d'una institució benedictina singular*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Sigles

ADF	Agrupació de Defensa Forestal
CREAF	Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals. Universitat Autònoma de Barcelona
DMAH	Departament de Medi Ambient i Habitatge. Generalitat de Catalunya
EIN	Espai d'Interès Natural
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
ENP	Espai natural protegit
EUA	Estats Units d'Amèrica
EUROPARC	Federació de Parcs Naturals i Nacionals d'Europa
FTiP	Fundació Territori i Paisatge
ICC	Institut Cartogràfic de Catalunya
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
ISO	International Standard Organization (Organització Internacional per a l'Estandardització)
LIC	Lloc d'Importància Comunitària
ONU	Organització de les Nacions Unides
OSE	Observatorio de la Sostenibilidad en España
PEIN	Pla d'espais d'interès natural
PLAESP	Pla especial
PNAC	Parc Nacional
PNAT	Parc Natural
PNIN	Paratge Natural d'Interès Nacional
PNUMA	Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient
PRUG	Pla rector d'ús i gestió

RM	Reserva Marina
RNFS	Reserva Natural de Fauna Salvatge
RNI	Reserva Natural Integral
RNP	Reserva Natural Parcial
SAU	Superfície Agrària Utilitzada
UdG	Universitat de Girona
UICN	Unió Internacional per a la Conservació de la Natura
UNESCO	Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura
UNEP	sigles angleses de PNUMA
WCMC	Centre Mundial de Vigilància de la Conservació (del PNUMA)
WCPA	Comissió Mundial d'Àrees Protegides (de la UICN)
WWF	Word Wildlife Fund (Fons Mundial per a la Natura)
ZEPA	Zona d'Especial Protecció per a les Aus
ZPP	Zona Perifèrica de Protecció